

Magyar Agrár -és – Élettudományi Egyetem

Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet

Tájvédelmi és Tájrehabilitációs Tanszék

Sárvár komplex tájvizsgálata, rekreációs lehetőségeinek értékelése

Konzulens: Varga Dalma Erzsébet

Belső bíráló

Külső bíráló

Tanszékvezető: dr. Valánszki István

Fájer Sára Rebeka

2023

Sárvár napjainkban igazán kedvelt, Vas vármegyei város, mely legfőbb turisztikai vonzerejét az 1961-ben (INT1) feltárt gyógyvizének köszönheti. A város, az erre épített gyógyfürdőt 1968-ban nyitotta meg, majd 2002-ben bővítette, amiket már én is, mint sárvári születésű és 16 évig sárvári lakos, is szemmel követhettem.

Szakedolgozatom helyszínéül a városhoz való kötődésem miatt választottam Sárvárt. Téma tekintetében pedig a turizmus iránti nagy érdeklődésem vonzott, amelyhez a kijelölt település megfelelő alapul szolgál, hiszen Sárvár a 2000-es évek óta ruház be kiemelkedő mértékben a turisztikába. Ennek két sarokköve a Sárvári Gyógy- és Wellnessfürdő, valamint a jelentős történelmi múlttal rendelkező Nádasdy-vár.

A város napjainkra Magyarország egyik legnagyobb turisztikai nagyhatalmává nőtte ki magát és lett az egyik legkedveltebb turisztikai célpontja, különösen a Nyugat-Dunántúlon, mind a külföldiek, mind a hazaiak körében.

Leendő tájépítésként viszont, felmerült bennem a kérdés, hogy vajon milyen tájra, környezetre gyakorolt hatásai vannak a nagymértékű turisztikai beruházásoknak? Milyen előnyökkel vagy hátrányokkal járnak ezek a fejlesztések?

Szakedolgozatom a fő célja a város komplex tájvizsgálata, ezen belül kiemelten **a turisztikai és rekreációs adottságok, fejlesztések és a potenciálok elemzése és értékelése**. Ezen fő célkitűzést kisebb egységekre bontottam, amelyek a dolgozat vázát adják. Így foglalkozom a város tájtörténetének alakulásával - különös tekintettel a turisztikai infrastruktúra és a kék-zöld infrastruktúra elemeire, azok időbeli változására -, illetve a jelenlegi tájhasználat és turisztikai jellemzők elemzésével, részletezésével. Feltárom továbbá a természeti adottságokat, védettségeket, az örökségvédelem jelenlétét és szerepét, a tájképi értékeket, hiszen ezekben is bővelkedik a város nagy történelmi múltjának köszönhetően. Ezt a város teljes területén végzem, a közigazgatási határon belül, majd később, a turisztikai elemzés során kisebb léptékben dolgozom, azokon a területeken, ahol a legnagyobb a turisztikai hasznosítás. Ezekhez tervezési alaptérképnek a Google Earth-t használom, de tematikus térképeket is segítségül hívok. A fő tervezési léptékem 1:25000, de a tematikus térképek esetében nagyítást használok.

Röviden összefoglalom a turisztikával kapcsolatos, Sárvárt érintő fejlesztési, rendezési terveket, dokumentumokat. Mindezeket szakirodalmi kutatással végzem el. A turisztikai infrastruktúra értékeléséhez több évszakban végzett terepi bejárásokat és kérdőíves elemzést alkalmazok. A kérdőíves felméréssel célom feltárni a helyiek és a városba látogatók véleményét Sárvár turisztikai adottságainak, helyzetének és fejlesztésének tekintetében.

Végezetül a feltárt turisztikai adottságok, értékek és a hiányosságok, konfliktusok kapcsolatát a turisztikai hasznosítás és a táj összhangját értékelem.

Mindezek eredményeként egy SWOT-analízist is készítek, illetve térképesen is megjelenítem a jövőbeni fejlesztésre, esetleg rehabilitálásra szoruló területeket, amelyek értékeléseim eredményeként születnek.

Összességében elmondható, hogy Sárvár nem csak a saját vonzáskörzetében, de országosan, sőt a külföldiek körében is igen kedvelt turisztikai célpont. Bárki, aki ide látogat, talál kedvére való programot, kapcsolódási lehetőséget, korától és érdeklődési körétől függetlenül, szinte az év bármelyik időszakában. Kedvező fekvése és természeti adottságainak köszönhetően megközelítése is könnyű, s szakirodalmi kutatásom alapján elmondható, hogy a fejlesztési tervek rengeteg olyan lehetőségek, fejlesztések megvalósításáról szólnak, melyek kialakítása, létrejötte esetén még több turista érkezhetsen a városba. Ám pont a túlságosan nagymértékű érdeklődés miatt akadnak a városban tájhasználati konfliktusok. S bár a város igyekszik, hogy továbbra is naprakész legyen turisztikai szempontból, gyakran elhanyagolódnak a már meglévő, jelenleg is használatban lévő turisztikai infrastruktúra elemek, illetve a tájra gyakorolt terheltség fokozódik.

Dolgozatom tájvizsgálati részén belül kiderült, hogy a város történelmi múltja igen jelentős, rengeteg történelmi emlék, különös tekintettel az épített örökségelemekre, védeltséget élvez manapság, amelyre nagy szükség is van az értékek megőrzése és fenntartása szempontjából. Az épített örökségelemek tekintetében főként a belváros emelhető ki és nem túlságosan meglepő módon a természeti örökségelemek esetében a külterületi, természetközelinek mondható Rába-parti részek említhető, amelynek fontosságát a számos országos és nemzetközi védeltség és kiemelt oltalom is erősíti.

Tájvizsgálati rész után foglalkoztam a helyi turisztikai attrakciók összegyűjtésével, valamint a programokkal, megvizsgálva azok elhelyezkedését térben és időben, táblázatba foglalva és szövegesen is értelmezve. Ebből állapítottam meg, hogy a városmag igazán leterhelt szinte egész évben programok terén. Az elhelyezkedés mellett feltártam továbbá, hogy Sárvár egész évben kínál különböző programokat az ide látogatóknak és a helybelieknek.

Ahogy a dolgozatom elején is említettem, érdekelt, hogy milyen tájra, környezetre gyakorolt hatásai vannak a nagymértékű turisztikai beruházásoknak? Milyen előnyökkel vagy hátrányokkal járnak ezek a fejlesztések? Véleményem szerint a **beruházások, fejlesztések összességében pozitív hatással vannak a város életére**, de használatuk során sajnos

számosnegatívum hatással is számolni kell a környezetükben élők részéről, gondolok itt például a zaj- és porszennyezésre, illetve az időszakosan megjelenő plusz terhelésre. A város azonban az egyik legfelkapottabb fürdőváros és üdülőhely az országban, amelyet már nemzetközi szinten is jelentősen elismernek. Ez a tulajdonsága egyértelműen magával vonzza a nagyszámú turisztikai látogatottságot, amelyből gazdasági haszna is van a városnak, tehát mind erősségként, mind lehetőségként értékelhető. Azonban törekedni kell arra is, hogy olyan területek is fejlesztésre kerüljenek, amelyek nem esnek még a turisztikai desztinációk körébe, ezáltal csökkentve az adott terület elhanyagoltságát és elősegítve a többi, turisztikai értelemben túlterhelt terület tehermentesítését. Mindezen fejlesztéseket pedig a természeti környezettel együttélve, abban kért nem okozva kell elvégezni, így megteremtve a fenntartható turizmust a városban

